

Børne- og Undervisningsministeriet
Udkast december 2019

UDKAST

Forslag til

Lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v., lov om efterskoler og frie fagskoler og lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser

(Frie skolars inddragelse af elever i forbindelse med udskrivning)

§ 1

I lov om friskoler og private grundskoler m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 816 af 14. august 2019, som ændret ved § 1 i lov nr. 397 af 2. maj 2018 og § 1 i lov nr. 563 af 7. maj 2019, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 4 indsættes i *kapitel 1*:

»§ 4 a. Skolen skal, inden skolen træffer en beslutning om udskrivning af en elev, sikre, at eleven inddrages, så elevens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk alt efter elevens alder og modenhed. Dette skal ske ved samtaler med eleven eller på anden måde, der ved inddragelse af eleven belyser elevens perspektiv. Eleven kan ved samtaler med skolen, jf. 2. pkt., lade sig bistå af en eller flere bisiddere.

Stk. 2. Forpligtelsen til at inddrage eleven ved samtaler efter stk. 1, 2. pkt., gælder ikke, hvis det må antages at være til skade for eleven, eller hvis det må anses for unødvendigt efter sagens omstændigheder.

Stk. 3. Skolen skal sikre dokumentation for inddragelse efter stk. 1 og for grundlaget for eventuel unkladelse efter stk. 2.«

2. I § 21, *stk. 2, 1. pkt.*, ændres »jf. § 7« til: »jf. § 7, stk. 1«.

§ 2

I lov om efterskoler og frie fagskoler, jf. lovbekendtgørelse nr. 815 af 14. august 2019, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 4 indsættes:

»§ 4 a. Skolen skal, inden skolen træffer en beslutning om udskrivning af en elev, sikre, at eleven inddrages, så elevens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk alt efter elevens alder og modenhed. Dette skal ske ved samtaler med eleven eller på anden måde, der ved inddragelse af eleven belyser elevens perspektiv. Eleven kan ved samtaler med skolen, jf. 2. pkt., lade sig bistå af en eller flere bisiddere.

Stk. 2. Forpligtelsen til at inddrage eleven ved samtaler efter stk. 1, 2. pkt., gælder ikke, hvis det må antages at være til skade for eleven, eller hvis det må anses for unødvendigt efter sagens omstændigheder.

Stk. 3. Skolen skal sikre dokumentation for inddragelse efter stk. 1 og for grundlaget for eventuel undladelse efter stk. 2.«

2. I § 46, *stk. 1*, ændres »jf. § 9« til: »jf. § 9, stk. 1«.

3. I § 51, *1. pkt.*, ændres »§§ 11-17« til: »§ 11 og §§ 12-17«.

§ 3

I lov om lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser, jf. lovbekendtgørelse nr. 814 af 14. august 2019, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 7 indsættes i *kapitel 2*:

»§ 7 a. Skolen eller kurset skal, inden skolen eller kurset træffer en beslutning om udskrivning af en elev, sikre, at eleven inddrages, så elevens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk alt efter elevens alder og modenhed. Dette skal ske ved samtaler med eleven eller på anden måde, der ved inddragelse af eleven belyser elevens perspektiv. Eleven kan ved samtaler med skolen eller kurset, jf. 2. pkt., lade sig bistå af en eller flere bisiddere.

Stk. 2. Forpligtelsen til at inddrage eleven ved samtaler efter stk. 1, 2. pkt., gælder ikke, hvis det må antages at være til skade for eleven, eller hvis det må anses for unødvendigt efter sagens omstændigheder.

Stk. 3. Skolen eller kurset skal sikre dokumentation for inddragelse efter stk. 1 og for grundlaget for eventuel undladelse efter stk. 2.«

§ 4

Loven træder i kraft den 1. august 2020.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. *Indledning*
2. *Lovforslagets indhold*
  - 2.1. *Inddragelse af elever i forbindelse med udskrivning på frie skoler*
    - 2.1.1. *Gældende ret*
    - 2.1.2. *Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
3. *Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige*
4. *Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet*
5. *Administrative konsekvenser for borgerne*
6. *Miljømæssige konsekvenser for borgerne*
7. *Forholdet til EU-retten*
8. *Hørte myndigheder og organisationer mv.*
9. *Sammenfattende skema*

1. Indledning

Regeringen (Socialdemokratiet) blev i november 2019 enige med Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet om at gennemføre lovgivning, som skal sikre børns ret til at blive hørt, inden en fri grundskole, efterskole, fri fagskole eller et privat gymnasium beslutter at udskrive eleven af skolen.

Baggrunden for aftalen er, at efter artikel 12, stk. 1, i FN-konvention af 20. november 1989 om Barnets Rettigheder (børnekonventionen), skal et barn, der er i stand til at udforme sine egne synspunkter, sikres retten til frit at udtrykke disse synspunkter i alle forhold, der vedrører barnet. Barnets synspunkter skal tillægges passende vægt i overensstemmelse med dets alder og modenhed.

Endvidere følger det af § 7, stk. 1, 3. pkt., i lov om Folketingets Ombudsmand, at ombudsmandens virksomhed omfatter børns forhold på private institutioner m.v., som varetager opgaver umiddelbart i forhold til børn. I det omfang institutioner uden for den offentlige forvaltning varetager opgaver i forhold til børn, vil institutionerne i den sammenhæng derfor være omfattet af ombudsmandens kompetence, uanset om de pågældende institutioner ikke er den del af den offentlige forvaltning.

Idet der i gældende lovgivning ikke er bindende regler om de frie skolars inddragelse af eleverne i forbindelse med en skoles beslutning om udskrivning af en elev, har Folketingets Ombudsmand i dag ikke mulighed for at anvende sine almindelige reaktionsmuligheder ved behandlingen af klager over beslutninger om udskrivning fra de frie grundskoler, efterskoler og frie fagskoler.

Folketingets Ombudsmand har modtaget en række henvendelser fra forældre til elever på frie grundskoler og efterskoler, der er blevet udskrevet uden inddragelse. På den baggrund har ombudsmanden over for Børne- og Undervisningsministeriet fremsat ønske om, at denne ret til inddragelse skrives ind i dansk lovgivning, da dette vil give ombudsmanden mulighed for at behandle klager over udskrivning på skolerne, selvom de ikke er inden for den offentlige forvaltning.

Med lovforslaget foreslås det, at frie grundskoler, efterskoler, frie fagskoler og private gymnasier, inden skolen træffer beslutning om udskrivning af en elev, skal sikre, at eleven inddrages, så elevens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk alt efter elevens alder og modenhed. Det skal ske ved samtaler eller på anden måde, der ved inddragelse af eleven belyser elevens perspektiv. Eleven kan ved samtaler med skolen lade sig bistå af en eller flere bisiddere.

Det foreslås også, at skolens pligt til at inddrage eleven ved samtaler ikke gælder, hvis det må antages at være til skade for eleven, eller hvis det må anses for unødvendigt efter sagens omstændigheder.

Endvidere foreslås det, at det vil være et krav, at skolen sikrer dokumentation for inddragelse af eleven og for grundlaget for eventuel unkladelse af at inddrage eleven før skolens beslutning om udskrivning.

Med lovforslaget sikres en harmonisering mellem de forskellige frie skoleformer, idet det af Folketingets Ombudsmands fremsatte ønske om lovgivning om inddragelse af elever ved udskrivning fra frie skoler kun omfattede frie grundskoler og efterskoler. Frie fagskoler og private gymnasier omfattes således også af lovforslaget.

Herudover indeholder lovforslagets §§ 1 og 2 enkelte konsekvensændringer af lov om friskoler og private grundskoler m.v. og lov om efterskoler og frie fagskoler.

2. Lovforslagets indhold

2. 1. Inddragelse af elever forud for udskrivninger på frie grundskoler, efterskoler, frie fagskoler og private gymnasier

2. 1. 1. Gældende ret

Det følger af artikel 12, stk. 1, i FN-konvention af 20. november 1989 om Barnets Rettigheder (børnekonventionen), at et barn, der er i stand til at udforme sine egne synspunkter, skal sikres retten til frit at udtrykke disse synspunkter i alle forhold, der vedrører barnet. Barnets synspunkter skal tillægges passende vægt i overensstemmelse med dets alder og modenhed. Danmark har ratificeret konventionen, jf. bekendtgørelse nr. 6 af 16. januar 1992 af FN-konvention af 20. november 1989 om Barnets Rettigheder.

Det følger endvidere af § 7, stk. 1, 3. pkt., i lov om Folketingets Ombudsmand, at ombudsmandens virksomhed omfatter børns forhold på private institutioner m.v., som varetager opgaver umiddelbart i forhold til børn. I det omfang institutioner uden for den offentlige forvaltning varetager opgaver i forhold til børn, vil institutionerne i den sammenhæng derfor være omfattet af

ombudsmandens kompetence, uanset om de pågældende institutioner ikke er den del af den offentlige forvaltning.

Idet der i gældende lovgivning om frie grundskoler, efterskoler og frie fagskoler ikke er bindende regler om skolernes inddragelse af eleverne i forbindelse med en skoles beslutning om udskrivning af en elev, har Folketingets Ombudsmand i dag ikke mulighed for at anvende ombudsmandens almindelige reaktionsmuligheder ved behandlingen af klager over skolernes beslutninger om udskrivning fra frie grundskoler, efterskoler og frie fagskoler.

Det følger af § 1, stk. 1, i lov om friskoler og private grundskoler m.v., at friskoler og private grundskoler (frie grundskoler) inden for rammerne af denne lov og lovgivningen i øvrigt kan give undervisning, der stemmer med skolernes egen overbevisning, og tilrettelægge undervisningen i overensstemmelse med denne overbevisning. Skolerne afgør inden for de samme rammer frit, hvilke elever de vil have på skolerne.

Det er hermed op til den enkelte frie grundskole at træffe beslutning om, hvilke elever der må gå på skolen. Det omfatter efter praksis også beslutninger om udskrivning af allerede indskrevne elever.

Efter den gældende lovgivning for frie grundskoler er der ikke regler om, at skolen skal inddrage eleven, forinden der på skolens foranledning træffes en beslutning om udskrivning af en elev, så elevens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk.

Efter den gældende lovgivning for efterskoler og frie fagskoler er der ikke regler om, at skolen skal inddrage eleven, forinden der på skolens foranledning træffes en beslutning om udskrivning af en elev, så elevens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk.

Der er i lov om efterskoler og frie fagskoler ikke eksplicitte regler om, at skolerne inden for lovens rammer selv afgør, hvilke elever de vil have på skolerne.

Det følger af lovens § 7, stk. 1, i lov om efterskoler og frie fagskoler, at den overordnede ledelse af skolen skal varetages af en bestyrelse, der er ansvarlig over for børne- og undervisningsministeren og over for skolekreds eller repræsentantskab. Endvidere følger det af lovens § 7, stk. 6, at den daglige ledelse varetages af en forstander, som tillige har det pædagogiske ansvar.

Det er således op til ledelsen på den enkelte efterskole eller frie fagskole at træffe beslutning om, hvilke elever der må gå på skolen. Det omfatter efter praksis også beslutning om udskrivning af allerede indskrevne elever. Der er ikke fastsat nærmere regler for proceduren for udskrivning af elever.

Efter den gældende lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser er der ikke regler om, at institutionen skal inddrage eleven eller kursisten, forinden der på institutionens foranledning træffes en beslutning om udskrivning af en elev, så elevens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk. De private institutioner for gymnasiale uddannelser er ikke en del af den offentlige forvaltning, hvorfor de ikke er omfattet af forvaltningsloven, medmindre det er fastsat i lovgivningen. Det følger af § 4, stk. 5, i lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser,

at bestemmelserne i forvaltningslovens kapitel 2 om inhabilitet og kapitel 8 om tavshedspligt m.v. gælder for bestyrelsen, rektor og andre ansatte ved skolen eller kurset.

Det er i bekendtgørelse nr. 1338 af 9. december 2019 om studie- og ordensregler m.v. i de gymnasiale uddannelser fastsat, at når institutionen træffer en afgørelse om iværksættelse af en sanktion i medfør af institutionens studie- og ordensregler, gælder, uanset om institutionen ikke er en del af den offentlige forvaltning, bl.a. bestemmelserne i forvaltningsloven, herunder bestemmelserne om habilitet, partshøring, begrundelse og klagevejledning. Det er videre fastsat, at for elever, der er undergivet forældremyndighed, inddrager, informerer og partshører institutionen forældremyndighedens indehaver særskilt ved sagens indledning, behandling og afgørelse. Efter bekendtgørelsen kan en sanktion efter institutionens studie- og ordensregler bl.a. være bortvisning fra institutionen eller en afdeling af institutionen og overflytning til en anden institution eller en afdeling af institutionen med henblik på, at eleven gennemfører sin uddannelse der, eller bortvisning (udskrivning) fra uddannelsen.

2.1.2. Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Der foreslås indføjet et nyt eksplicit krav i lov om friskoler og private grundskoler m.v. om, at skolen, inden skolen træffer en beslutning om udskrivning af en elev, skal sikre, at eleven inddrages, så elevens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk alt efter elevens alder og modenhed. Dette skal ske ved samtaler med eleven eller på anden måde, der ved inddragelse af eleven belyser elevens perspektiv. Eleven kan ved samtaler med skolen lade sig bistå af en eller flere bisiddere.

Baggrunden for det foreslåede er, at frie grundskoler ikke er inden for den offentlige forvaltning og dermed ikke er omfattet af forvaltningsloven bortset fra bestemmelserne i forvaltningslovens kapitel 2 om inhabilitet og kapitel 8 om tavshedspligt m.v., der gælder for bestyrelsen, lederen og andre ansatte ved skolen samt de tilsynsførende, jf. § 5, stk. 10, i lov om friskoler og private grundskoler m.v.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er at sikre, at skolerne inddrager elevens perspektiv, inden skolen træffer beslutning om udskrivning af eleven.

Formålet med forslaget er også at imødegå risikoen for, at elever på frie grundskoler udskrives af skolen på skolens foranledning, uden at eleven er blevet inddraget, så elevens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk, før skolen træffer beslutning om udskrivning.

Formålet med forslaget er endvidere at sikre, at Folketingets Ombudsmand får mulighed for at anvende de almindelige reaktionsmuligheder ved behandlingen af klager over skolernes beslutninger om udskrivning af elever fra efterskoler og frie fagskoler.

Forslaget vil indebære, at elevens perspektiv vil kunne belyses på flere måder. Det vil kunne ske ved samtaler med eleven eller på anden måde. Det afgørende vil være, at elevens perspektiv altid kommer frem, inden skolen træffer en beslutning. Forslaget vil indebære, at eleven vil skulle inddrages direkte i form af samtaler, men den daglige og løbende dialog med eleven kan også indgå i vurderingen af elevens perspektiv. Endvidere vil forældrenes oplysninger om eleven også kunne være en væsentlig kilde til at få elevens perspektiv belyst.

Forslaget vil medføre, at eleven uanset alder vil skulle inddrages i forbindelse med udskrivning på skolens foranledning, men det vil være frivilligt, om eleven vil deltage. Forslaget vil indebære, at det vil være en forpligtelse for skolen og et tilbud for eleven. Bestemmelsen vil skulle sikre, at elevens perspektiv søges fremdraget, før skolen træffer en beslutning om udskrivning, herunder som følge af bortvisning. Dette kan ikke fragås ved aftale mellem skolen og forældre og/eller eleven.

Forslaget vil også indebære, at eleven vil kunne have en bisidder med til en samtale med skolen om udskrivning. En bisidder vil f.eks. kunne være elevens forældre, men bisidderen vil også kunne være en anden person efter elevens ønske. Forslaget vil også betyde, at i situationer, hvor en skole vil bringe en elevs optagelse på skolen til ophør begrundet i uenigheder mellem skolen og forældrene eller f.eks. som følge af forældrenes misligholdelse af en aftale med skolen om egenbetaling, vil det efter omstændighederne skulle indgå i skolens overvejelser om rammerne og forløbet af en sådan samtale, så det sikres, at elevens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk, uanset om eleven har sine forældre med som bisiddere ved samtalen.

Skolens forpligtelse til at inddrage eleven før skolens beslutning om udskrivning af eleven gælder også, selvom den ikke fremgår af skolens skriftlige optagelse af eleven, f.eks. som en del af en skriftlig aftale, som skolens indgår med forældrene. Det kan ligeledes ikke, f.eks. ved optagelsen af eleven, aftales mellem skolen og forældrene og/eller eleven, at der ikke skal ske inddragelse med den virkning, at skolens forpligtelser efter den foreslåede § 4 a til at inddrage eleven ikke gælder, hvis skolen senere påtænker at udskrive eleven.

Forslaget vil samlet set betyde, at hvis skolen træffer beslutning om udskrivning af en elev, uden at eleven er blevet inddraget, så elevens perspektiv og eventuelle synspunkter er kommet til udtryk, vil det være i modstrid med det foreslåede § 4 a, stk. 1, jf. dog det foreslåede § 4 a, stk. 2.

Det foreslås endvidere, at forpligtelsen til at inddrage en elev ved samtale ikke gælder, hvis eleven må antages at lide skade derved. Udskrivning af en elev uden inddragelse af eleven ved en samtale er indgribende for den enkelte elev og dennes forståelse af baggrunden for skolens beslutning. Det er således vigtigt, at elevens skoleforløb får en ordentlig afslutning på en måde, så elevens tarv kommer i første række. Det er på den anden side vigtigt at understrege, at inddragelse af eleven ikke må ske på en måde, der efter en faglig vurdering må vurderes at være til skade for eleven og altså ikke kan siges at være i elevens tarv. Det kunne f. eks. være i tilfælde af alvorlig sygdom hos eleven eller væsentlig påvirkning af eleven som følge af et langstrakt forløb før beslutning om udskrivning. Om det må antages at være til skade for eleven at inddrage eleven ved samtale vil f.eks. kunne dokumenteres ved udtalelser fra psykolog, læge eller i øvrigt være tydeligt på baggrund af skolens hidtidige erfaringer med eleven. Det er under alle omstændigheder vigtigt, at skolen tilstræber, at elevens afsked med skolen sker på en ordentlig og hensynsfuld måde over for eleven.

Forslaget vil betyde, at i situationer, hvor en skole vil bringe en elevs optagelse på skolen til ophør begrundet i uenigheder mellem skolen og forældrene eller f.eks. som følge af forældrenes misligholdelse af en aftale med skolen om egenbetaling, vil skolen skulle inddrage eleven med henblik på, at elevens synspunkter kan indgå i skolens endelige stillingtagen, herunder f.eks. omkring tilrettelæggelse af afslutningen af elevens skolegang på skolen. Selvom forældrene har misligholdt en aftale om egenbetaling, vil inddragelse af eleven stadig være relevant for både skolen og eleven med henblik på, at elevens synspunkter kan indgå i skolens endelige stillingtagen, herunder f.eks. tilrettelæggelse af elevens udskrivning af og afsked med skolen. Det vil dog efter sagens omstændigheder kunne være unødvendigt at inddrage eleven, hvis der opnås enighed mellem forældrene og skolen herom, og forældrene i medfør af deres forældremyndighed udskriver eleven af skolen.

Herudover foreslås det, at skolen skal sikre dokumentation for inddragelse af eleven eller for grundlaget for en eventuel undladelse af inddragelse. Skolen vil således, særligt hvor skolen ikke har inddraget eleven ved en samtale, fordi det antages, at eleven lider skade derved, skulle dokumentere den løbende dialog om og med eleven, som eventuelt har dannet baggrund for skolens beslutning om udskrivning af eleven.

Skolens dokumentation kan f.eks. sikres i form af referater af samtaler med eleven og forældrene. I tilfælde hvor eleven og forældrene ikke har ønsket samtaler, eller gennemførelse af en samtale med eleven har været vurderet til skade for eleven, kan dokumentation f.eks. sikres ved skolens notater og lign. omhandlende skolens løbende dialog med forældrene. Dokumentation kan også sikres ved, at skolen har sendt kopi af referater, notater og lign. til forældrene og eleven med henblik på, at de inden for en kortere frist kan reagere over for skolen, hvis de har bemærkninger.

Forslaget vil indebære, at skolernes inddragelse af eleverne forud for skolens beslutning om udskrivning vil indgå i Børne- og Undervisningsministeriets almindelige tilsyn med skolerne. Det er Børne- og Undervisningsministeriet, der beslutter, om der findes anledning til at iværksætte et tilsyn med forhold på en fri grundskole.

De frie grundskoler er selvejende institutioner, og der kan således ikke klages til Børne- og Undervisningsministeriet over forhold på en fri grundskole, medmindre der er fastsat regler derom. Uenigheder om elevens indskrivning på skolen mellem skolen og forældrene og eleven kan således i dag ikke påklages til ministeriet. Der ændres ikke herved med den foreslåede ordning om inddragelse af eleverne forud for skolens beslutning om udskrivning, hvorfor den ikke indebærer, at konkrete tvister derom kan indbringes for ministeriet med henblik på stillingtagen dertil eller en pligt for ministeriet til som led i tilsyn at gå ind i konkrete enkeltsager derom.

Såfremt Børne- og Undervisningsministeriet bliver bekendt med, at der på en konkret skole forekommer et større antal sager eller særligt alvorlige sager om manglende inddragelse af elever forud for skolens beslutning om udskrivning, f.eks. via ministeriets whistle blower-ordning i henhold til § 41 b i lov om friskoler og private grundskoler m.v., kan dette danne grundlag for, at ministeriet igangsætter et generelt tilsyn med skolens håndtering af inddragelse af elever ved udskrivning.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

Der foreslås indføjet et nyt eksplicit krav i lov om efterskoler og frie fagskoler om, at skolen, inden skolen træffer en beslutning om udskrivning af en elev, skal sikre, at eleven inddrages, så elevens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk alt efter elevens alder og modenhed. Dette skal ske ved samtaler med eleven eller på anden måde, der ved inddragelse af eleven belyser elevens perspektiv. Eleven kan ved samtaler med skolen lade sig bistå af en eller flere bisiddere.

Baggrunden for det foreslåede er, at efterskoler og frie fagskoler ikke er inden for den offentlige forvaltning og dermed ikke er omfattet af forvaltningsloven bortset fra bestemmelserne i forvaltningslovens kapitel 2 om inhabilitet og kapitel 8 om tavshedspligt m.v., der gælder for bestyrelsen, forstanderen og andre ansatte ved skolen, jf. § 7, stk. 5, i lov om efterskoler og frie fagskoler.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er at sikre, at skolerne inddrager elevens perspektiv, inden skolen træffer beslutning om udskrivning af eleven.

Formålet med forslaget er også at imødegå risikoen for, at elever på efterskoler og frie fagskoler udskrives af skolen på skolens foranledning, uden at eleven er blevet inddraget, så elevens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk, før skolen træffer beslutning om udskrivning.

Formålet med forslaget er endvidere at sikre, at Folketingets Ombudsmand får mulighed for at anvende de almindelige reaktionsmuligheder ved behandlingen af klager over skolernes beslutninger om udskrivning af elever fra efterskoler og frie fagskoler.

Forslaget vil indebære, at elevens perspektiv vil kunne belyses på flere måder. Det vil kunne ske ved samtaler med eleven eller på anden måde. Det afgørende vil være, at elevens perspektiv altid kommer frem, inden skolen træffer en beslutning. Forslaget vil indebære, at eleven vil skulle inddrages direkte i form af samtaler, men den daglige og løbende dialog med eleven kan også indgå i vurderingen af elevens perspektiv. Endvidere vil forældrenes oplysninger om eleven også kunne være en væsentlig kilde til at få elevens perspektiv belyst.

Forslaget vil medføre, at eleven uanset alder vil skulle inddrages i forbindelse med udskrivning på skolens foranledning, men det vil være frivilligt, om eleven vil deltage. Forslaget vil indebære, at det vil være en forpligtelse for skolen og et tilbud for eleven. Bestemmelsen vil skulle sikre, at elevens perspektiv søges fremdraget, før skolen træffer en beslutning om udskrivning, herunder som følge af bortvisning. Dette kan ikke fragås ved aftale mellem skolen og forældre og/eller eleven.

Forslaget vil også indebære, at eleven kan have en bisidder med til en samtale med skolen om udskrivning. En bisidder vil f.eks. kunne være elevens forældre, men bisidderen vil også kunne være en anden person efter elevens ønske. Forslaget vil også betyde, at i situationer, hvor en skole vil bringe en elevs optagelse på skolen til ophør begrundet i uenigheder mellem skolen og forældrene eller f.eks. som følge af forældrenes misligholdelse af en aftale med skolen om egenbetaling, vil det efter omstændighederne skulle indgå i skolens overvejelser om rammerne og forløbet af en sådan samtale, så det sikres, at elevens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk, uanset om eleven har sine forældre med som bisiddere ved samtalen.

Skolens forpligtelse til at inddrage eleven før skolens beslutning om udskrivning af eleven gælder også, selvom den ikke fremgår skolens skriftlige optagelse af eleven, f.eks. som en del af en skriftlig aftale, som skolens indgår med forældrene. Det kan ligeledes ikke, f.eks. ved optagelsen af eleven, aftales mellem skolen og forældrene og/eller eleven, at der ikke skal ske inddragelse med den virkning, at skolens forpligtelse efter den foreslåede § 4 a til at inddrage eleven ikke gælder, hvis skolen senere påtænker at udskrive eleven.

Forslaget vil samlet set betyde, at hvis skolen træffer beslutning om udskrivning af en elev, uden at eleven er blevet inddraget, så elevens perspektiv og eventuelle synspunkter er kommet til udtryk, vil det være i modstrid med det foreslåede § 4 a, stk. 1, jf. dog det foreslåede § 4 a, stk. 2.

Det foreslås endvidere, at forpligtelsen til at inddrage en elev ved samtale ikke gælder, hvis eleven må antages at lide skade derved. Udskrivning af en elev uden inddragelse af eleven ved en samtale er indgribende for den enkelte elev og dennes forståelse af baggrunden for skolens beslutning. Det er således vigtigt, at elevens skoleforløb får en ordentlig afslutning på en måde, så elevens tarv kommer i første række. Det er på den anden side vigtigt at understrege, at inddragelse af eleven ikke må ske på en måde, der efter en faglig vurdering må vurderes at være til skade for eleven og altså ikke kan siges at være i elevens tarv. Det kunne f. eks. være i tilfælde af alvorlig sygdom hos eleven eller væsentlig påvirkning af eleven som følge af et langstrakt forløb før beslutning om

udskrivning. Om det må antages at være til skade for eleven at inddrage eleven ved samtale vil f.eks. kunne dokumenteres ved udtalelser fra psykolog, læge eller i øvrigt være tydeligt på baggrund af skolens hidtidige erfaringer med eleven. Det er under alle omstændigheder vigtigt, at skolen tilstræber, at elevens afsked med skolen sker på en ordentlig og hensynsfuld måde over for eleven.

Forslaget vil betyde, at i situationer, hvor en skole vil bringe en elevs optagelse på skolen til ophør begrundet i uenigheder mellem skolen og forældrene eller f.eks. som følge af forældrenes misligholdelse af en aftale med skolen om egenbetaling, vil skolen skulle inddrage eleven med henblik på, at elevens synspunkter kan indgå i skolens endelige stillingtagen, herunder f.eks. omkring tilrettelæggelse af afslutningen af elevens skolegang på skolen. Selvom forældrene har misligholdt en aftale om egenbetaling, vil inddragelse af eleven stadig være relevant for både skolen og eleven med henblik på, at elevens synspunkter kan indgå i skolens endelige stillingtagen, herunder f.eks. tilrettelæggelse af elevens udskrivning af og afsked med skolen. Det vil dog efter sagens omstændigheder kunne være unødvendigt at inddrage eleven, hvis der opnås enighed mellem forældrene og skolen herom, og forældrene i medfør af deres forældremyndighed udskrives eleven af skolen.

Herudover foreslås det, at skolen skal sikre dokumentation for inddragelse af eleven eller for grundlaget for en eventuel undladelse af inddragelse. Skolen vil således, særligt hvor skolen ikke har inddraget eleven ved en samtale, fordi det antages, at eleven lider skade derved, skulle dokumentere den løbende dialog om og med eleven, som eventuelt har dannet baggrund for skolens beslutning.

Skolens dokumentation kan f.eks. sikres i form af referater af samtaler med eleven og forældrene. I tilfælde hvor eleven og forældrene ikke har ønsket samtaler, eller gennemførelse af en samtale med eleven har været vurderet til skade for eleven, kan dokumentation f.eks. sikres ved skolens notater og lign. omhandlende skolens løbende dialog med forældrene. Dokumentation kan også sikres ved, at skolen har sendt kopi af referater, notater og lign. til forældrene og eleven med henblik på, at de inden for en kortere frist kan reagere over for skolen, hvis de har bemærkninger.

Forslaget vil indebære, at skolernes inddragelse af eleverne forud for skolens beslutning om udskrivning vil indgå i Børne- og Undervisningsministeriets almindelige tilsyn med skolerne. Det er Børne- og Undervisningsministeriet, der beslutter, om der findes anledning til at iværksætte et tilsyn med forhold på en efterskole eller fri fagskole.

Skolerne er selvejende institutioner, og der kan således ikke klages til Børne- og Undervisningsministeriet over forhold på en efterskole eller en fri fagskole, medmindre der er fastsat regler derom. Uenigheder om elevens indskrivning på skolen mellem skolen og forældrene og eleven kan således i dag ikke påklages til ministeriet. Der ændres ikke herved med den foreslåede ordning om inddragelse af eleverne forud for skolens beslutning om udskrivning, hvorfor den ikke indebærer, at konkrete tvister derom kan indbringes for ministeriet med henblik på stillingtagen dertil eller en pligt for ministeriet til som led i tilsyn at gå ind i konkrete enkeltsager derom.

Såfremt Børne- og Undervisningsministeriet bliver bekendt med, at der på en konkret skole forekommer et større antal sager eller særligt alvorlige sager om manglende inddragelse af elever forud for skolens beslutning om udskrivning, f.eks. via ministeriets whistle blower-ordning i henhold til § 52 c i lov om efterskoler og frie fagskoler, kan dette danne grundlag for, at Børne- og Undervisningsministeriet igangsætter et generelt tilsyn med skolens håndtering af inddragelse af elever ved udskrivning.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 2, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

Der foreslås indføjet et nyt eksplicit krav i lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser om, at institutionen, inden institutionen træffer en beslutning om udskrivning af en elev eller kursist, skal sikre, at eleven eller kursisten inddrages, så elevens eller kursistens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk alt efter elevens eller kursistens alder og modenhed. Dette skal ske ved samtaler med eleven eller kursisten eller på anden måde, der ved inddragelse af eleven eller kursisten belyser elevens perspektiv. Eleven eller kursisten kan ved samtaler med institutionen lade sig bistå af en eller flere bisiddere.

Baggrunden for det foreslåede er, at private institutioner for gymnasiale uddannelser ikke er inden for den offentlige forvaltning og dermed ikke er omfattet af forvaltningsloven, medmindre det er fastsat i lovgivningen. Det følger af § 4, stk. 5, i lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser, at bestemmelserne i forvaltningslovens kapitel 2 om inhabilitet og kapitel 8 om tavshedspligt m.v. gælder for bestyrelsen, rektor og andre ansatte ved institutionen eller kurset.

Det er i bekendtgørelse nr. 1338 af 9. december 2019 om studie- og ordensregler m.v. i de gymnasiale uddannelser fastsat, at når institutionen træffer en beslutning om iværksættelse af en sanktion i medfør af institutionens studie- og ordensregler, gælder, uanset om institutionen ikke er en del af den offentlige forvaltning, bl.a. bestemmelserne i forvaltningsloven, herunder bestemmelserne om habilitet, partshøring, begrundelse og klagevejledning. Det er videre fastsat, at for elever, der er undergivet forældremyndighed, inddrager, informerer og partshører institutionen forældremyndighedens indehaver særskilt ved sagens indledning, behandling og beslutning. Efter bekendtgørelsen kan en sanktion efter institutionens studie- og ordensregler bl.a. være bortvisning fra institutionen eller en afdeling af institutionen og overflytning til en anden institution eller en afdeling af institutionen med henblik på, at eleven gennemfører sin uddannelse der, eller bortvisning (udskrivning) fra uddannelsen.

Der er således alene ved afgørelse om iværksættelse af en sanktion i medfør af institutionens studie- og ordensregler over for elever på uddannelse omfattet af lov om de gymnasiale uddannelser i dag bestemmelser om inddragelse af eleven ved partshøring. Hvis et privat gymnasium træffer en beslutning om udskrivning af en elev, der ikke er begrundet i overtrædelse af institutionens studie- og ordensregler for gymnasiale uddannelse, er der således ikke i dag bestemmelser om inddragelse af eleven.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er at sikre, at institutionerne inddrager elevens eller kursistens perspektiv, inden institutionen træffer beslutning om udskrivning af eleven eller kursisten.

Formålet med forslaget er også at imødegå risikoen for, at elever eller kursister på private institutioner for gymnasiale uddannelser udskrives af institutionen på institutionens foranledning, uden at eleven eller kursisten er blevet inddraget, så elevens eller kursistens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk, før institutionen træffer beslutning om udskrivning.

Formålet med forslaget er endvidere at sikre, at Folketingets Ombudsmand får mulighed for at anvende de almindelige reaktionsmuligheder ved behandlingen af klager over institutionernes beslutninger om udskrivning af elever fra private institutioner for gymnasiale uddannelser.

Forslaget vil indebære, at elevens eller kursistens perspektiv vil kunne belyses på flere måder. Det vil kunne ske ved samtaler med eleven eller kursisten eller på anden måde. Det afgørende vil

være, at elevens eller kursistens perspektiv altid kommer frem, inden institutionen træffer en beslutning. Forslaget vil indebære, at eleven eller kursisten vil skulle inddrages direkte i form af samtaler, men den daglige og løbende dialog med eleven eller kursisten kan også indgå i vurderingen af elevens eller kursistens perspektiv. Endvidere vil forældrenes oplysninger om eleven eller kursisten også kunne være en væsentlig kilde til at få elevens eller kursistens perspektiv belyst.

Forslaget vil medføre, at eleven eller kursisten uanset alder vil skulle inddrages i forbindelse med udskrivning på institutionens foranledning, men det vil være frivilligt, om eleven eller kursisten vil deltage. Forslaget vil indebære, at det vil være en forpligtelse for institutionen og et tilbud for eleven. Bestemmelsen vil skulle sikre, at elevens eller kursistens perspektiv søges fremdraget, før institutionen træffer en beslutning om udskrivning, herunder som følge af bortvisning.

Forslaget vil også indebære, at eleven eller kursisten vil kunne have en bisidder med til en samtale med institutionen om udskrivning. En bisidder vil f. eks. kunne være elevens forældre, men bisidderen vil også kunne være en anden person efter elevens eller kursistens ønske. Forslaget vil også betyde, at i situationer, hvor en institution vil bringe en elevs optagelse på institutionen til ophør begrundet i uenigheder mellem institutionen og forældrene eller f.eks. som følge af forældrenes misligholdelse af en aftale med institutionen om egenbetaling, vil det efter omstændighederne skulle indgå i institutionens overvejelser om rammerne og forløbet af en sådan samtale, så det sikres, at elevens eller kursistens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk, uanset om eleven eller kursisten har sine forældre med som bisiddere ved samtalen.

Institutionens forpligtelse til at inddrage eleven eller kursisten før institutionens beslutning om udskrivning af eleven eller kursisten gælder også, selvom den ikke fremgår af institutionens skriftlige optagelse af eleven eller kursisten, f.eks. som en del af en skriftlig aftale, som institutionen indgår med forældrene og/eller eleven eller kursisten. Det kan ligeledes ikke, f.eks. ved optagelsen af eleven eller kursisten, aftales mellem institutionen og forældrene og/eller eleven eller kursisten at der ikke skal ske inddragelse med den virkning, at institutionens forpligtelser efter den foreslåede § 7a ikke gælder, hvis institutionen senere påtænker at udskrive eleven eller kursisten.

Forslaget vil samlet set betyde, at hvis institutionen træffer beslutning om udskrivning af en elev eller kursist, uden at eleven eller kursisten er blevet inddraget, så elevens eller kursistens perspektiv og eventuelle synspunkter er kommet til udtryk, vil det være i modstrid med det foreslåede § 7 a, stk. 1, jf. dog det foreslåede § 7 a, stk. 2.

Det foreslås endvidere, at forpligtelsen til at inddrage en elev eller kursist ved samtale ikke gælder, hvis eleven eller kursisten må antages at lide skade derved. Udskrivning af en elev eller kursist uden inddragelse af eleven eller kursisten ved en samtale er indgribende for den enkelte elev eller kursist og dennes forståelse af baggrunden for skolens beslutning. Det er således vigtigt, at elevens eller kursistens skoleforløb får en ordentlig afslutning på en måde, så elevens eller kursistens tarv kommer i første række. Det er på den anden side vigtigt at understrege, at inddragelse af eleven eller kursisten ikke må ske på en måde, der efter en faglig vurdering må vurderes at være til skade for eleven eller kursisten og altså ikke kan siges at være i elevens eller kursistens tarv. Det kunne f. eks. være i tilfælde af alvorlig sygdom hos eleven eller væsentlig påvirkning af eleven eller kursisten som følge af et langstrakt forløb før beslutning om udskrivning. Om det må antages at være til skade for eleven eller kursisten at inddrage eleven eller kursisten ved samtale vil f.eks. kunne dokumenteres ved udtalelser fra psykolog, læge eller i øvrigt være tydeligt på baggrund af skolens hidtidige erfaringer med eleven eller kursisten. Det er under alle omstændigheder vigtigt, at skolen tilstræber, at elevens eller kursistens afsked med skolen sker på en ordentlig og hensynsfuld måde over for eleven eller kursisten.

Forslaget vil betyde, at i situationer, hvor en institution vil bringe en elevs eller kursists optagelse på institutionen til ophør begrundet i uenigheder mellem institutionen og forældrene eller f.eks. som følge af forældrenes misligholdelse af en aftale med institutionen om egenbetaling, vil institutionen skulle inddrage eleven med henblik på, at elevens eller kursistens synspunkter kan indgå i institutionens endelige stillingtagen, herunder f.eks. omkring tilrettelæggelse af afslutningen af elevens undervisning på institutionen. Selvom forældrene har misligholdt en aftale om egenbetaling, vil inddragelse af eleven eller kursisten stadig være relevant for både institutionen og eleven eller kursisten med henblik på, at elevens eller kursistens synspunkter kan indgå i institutionens endelige stillingtagen, herunder f.eks. tilrettelæggelse af elevens eller kursistens udskrivning af og afsked med institutionen. Det vil dog efter sagens omstændigheder kunne være unødvendigt at inddrage eleven eller kursisten, hvis der opnås enighed mellem forældrene og institutionen herom, og forældrene i medfør af deres forældremyndighed udskriver eleven eller kursisten af institutionen.

Herudover foreslås det, at institutionen skal sikre dokumentation for inddragelse af eleven eller for grundlaget for en eventuel undladelse af inddragelse. Institutionen vil således, særligt hvor institutionen ikke har inddraget eleven eller kursisten ved en samtale, fordi det antages, at eleven eller kursisten lider skade derved, skulle dokumentere den løbende dialog om og med eleven eller kursisten, som eventuelt har dannet baggrund for institutionens beslutning.

Institutionens dokumentation kan f.eks. sikres i form af referater af samtaler med eleven eller kursisten og forældrene. I tilfælde hvor eleven og forældrene ikke har ønsket samtaler, eller gennemførelse af en samtale med eleven eller kursisten har været vurderet til skade for eleven eller kursisten, kan dokumentation f.eks. sikres ved institutionens notater og lign. omhandlende institutionens løbende dialog med forældrene. Dokumentation kan også sikres ved, at institutionen har sendt kopi af referater, notater og lign. til forældrene og eleven med henblik på, at de inden for en kortere frist kan reagere over for institutionen, hvis de har bemærkninger.

Forslaget vil indebære, at skolernes eller institutionens inddragelse af eleverne forud institutionens beslutning om udskrivning vil indgå i Børne- og Undervisningsministeriets almindelige tilsyn med institutionerne. Det er Børne- og Undervisningsministeriet, der beslutter, om der findes anledning til at iværksætte et tilsyn med forhold på en privat institution for gymnasiale uddannelser.

Institutionerne er selvejende institutioner, og der kan således ikke klages til Børne- og Undervisningsministeriet over forhold på en privat institution for gymnasiale uddannelser, medmindre der er fastsat regler derom. Uenigheder om elevens indskrivning på institutionen mellem institutionen og forældrene og eleven kan således i dag ikke påklages til ministeriet. Der ændres ikke herved med den foreslåede ordning om inddragelse af eleverne forud for institutionens beslutning om udskrivning, hvorfor den ikke indebærer, at konkrete tvister derom kan indbringes for ministeriet med henblik på stillingtagen dertil eller en pligt for ministeriet til som led i tilsyn at gå ind i konkrete enkeltsager derom.

Såfremt Børne og Undervisningsministeriet bliver bekendt med, at der på en konkret institution forekommer et større antal sager eller særligt alvorlige sager om manglende inddragelse af elever forud for institutionens beslutning om udskrivning, f.eks. via ministeriets whistle blower-ordning i henhold til § 26 a i lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser, kan dette danne grundlag for, at ministeriet igangsætter et generelt tilsyn med institutionens håndtering af inddragelse af elever ved udskrivning.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 3, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
Lovforslaget har ingen økonomiske konsekvenser for det offentlige.

Lovforslaget har ingen konsekvenser for de it-systemer, som Styrelsen for It og Læring administrerer.

I forlængelse heraf vurderes det, at ingen af principperne for digitaliseringsklar lovgivning er relevante, idet lovforslaget hverken kan eller skal it-understøttes.

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for kommunerne og regionerne.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.
Lovforslaget har ingen konsekvenser for erhvervslivet.

5. Administrative konsekvenser for borgerne
Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

6. Miljømæssige konsekvenser
Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten
Lovforslaget har ingen EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har i perioden 19. december 2019 til 22. januar 2020 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.: Børne- og Kulturchefforeningen, Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund (BUPL), BUPL – Lederforeningen, Børnerådet, Børns Vilkår, Danmarks Evalueringsinstitut, Danmarks Lærerforening, Danmarks Private Skoler – grundskoler og gymnasier, Danmarks Vejlederforening, Dansk Center for Undervisningsmiljø, Dansk Friskoleforening, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Advokater, Danske Gymnasieelevers Sammenslutning, Danske Gymnasier, Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, Danske Revisorer - FSR, Danske Skoleelever, Danske Underviserorganisationers Samråd, Datatilsynet, Det Centrale Handicapråd, Deutscher Schul- und Sprachverein für Nordschleswig, Efterskoleforeningen, Folkehøjskolernes Forening i Danmark, Forbundet af Offentligt Ansatte (FOA), Foreningen af Katolske skoler i Danmark, Foreningen af Kristne Friskoler, Foreningen af Frie Fagskoler, Foreningsfællesskabet Ligeværd, Frie Skolers Lærerforening, Gymnasieskolernes Lærerforening, Institut for Menneskerettigheder, Justitia, KL, Klagenævnet for Specialundervisning, Kostskoler.dk, Landssamråd for PPR-chefer, Lærernes Centralorganisation, Plejefamiliernes Landsforening, Red Barnet, Rigsrevisionen, Rådet for Børns Læring, Rådet for Etniske Minoriteter, Rådet for Socialt Udsatte, Samrådet for Specialskoleledere, Skole og Forældre, Skolelederforeningen, Socialpædagogernes Landsforbund, Studievalg Danmark, Uddannelsesforbundet og UU Danmark.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	
Er i strid med de fem principper af erhvervsrettet EU-regulering/Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	JA	NEJ X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Bestemmelsen er ny.

Efter den gældende lovgivning for frie grundskoler er der ikke regler om, at skolen skal inddrage eleven, forinden der på skolens foranledning træffes en beslutning om udskrivning af en elev, så elevens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk.

Det følger af artikel 12, stk. 1, i FN-konvention af 20. november 1989 om Barnets Rettigheder (børnekonventionen), at et barn, der er i stand til at udforme sine egne synspunkter, skal sikres retten til frit at udtrykke disse synspunkter i alle forhold, der vedrører barnet. Barnets synspunkter skal tillægges passende vægt i overensstemmelse med dets alder og modenhed.

Det følger endvidere af § 7, stk. 1, 3. pkt., i lov om Folketingets Ombudsmand, at ombudsmandens virksomhed omfatter børns forhold på private institutioner m.v., som varetager opgaver umiddelbart i forhold til børn. I det omfang institutioner uden for den offentlige forvaltning varetager opgaver i forhold til børn, vil institutionerne i den sammenhæng derfor være omfattet af ombudsmandens kompetence, uanset om de pågældende institutioner ikke er den del af den offentlige forvaltning.

Idet der i gældende lovgivning om frie grundskoler ikke er bindende regler om skolernes inddragelse af eleverne i forbindelse med en skoles beslutning om udskrivning af en elev, har Folketingets Ombudsmand i dag ikke mulighed for at anvende ombudsmandens almindelige reaktionsmuligheder ved behandlingen af klager over skolernes beslutninger om udskrivning fra efterskoler og frie fagskoler.

For uddannelsessteder, der er inden for den offentlig forvaltning, vil inddragelse af eleverne ved væsentlige beslutninger om den enkelte elev typisk ske ved gennemførelse af en partshøring efter forvaltningslovens bestemmelser. Der kan dog være tvivl om, hvorvidt det altid vil indebære, at eleven bliver inddraget, eller om partsbeføjelserne udøves af forældremyndighedens indehaver. Der vil i særlovgivningen som f.eks. folkeskoleloven kunne være bestemmelser, der fastsætter, at der skal ske inddragelse af elever, før der træffes beslutning om iværksættelse af sanktioner. Hvor der er gennemført en partshøring af eleven efter forvaltningslovens bestemmelser eller efter særlovgivningens bestemmelser om inddragelse, vil forpligtelsen til inddragelse være opfyldt. Folketingets Ombudsmand vil kunne behandle klager over offentlige uddannelsessteders manglende inddragelse i overensstemmelse med forvaltningsloven eller efter særlovgivningen.

Det foreslås, at der i lov om friskoler og private grundskoler m.v. indsættes en ny § 4 a. Formålet med den foreslåede bestemmelse er at sikre, at skolerne inddrager elevens perspektiv, inden skolen træffer beslutning om udskrivning af eleven.

Formålet med forslaget er endvidere at sikre, at Folketingets Ombudsmand får mulighed for at anvende de almindelige reaktionsmuligheder ved behandlingen af klager over skolernes beslutninger om udskrivning af elever fra frie grundskoler.

Baggrunden for det foreslåede er, at frie grundskoler ikke er inden for den offentlige forvaltning og dermed ikke er omfattet af forvaltningsloven bortset fra bestemmelserne i forvaltningslovens

kapitel 2 om inhabilitet og kapitel 8 om tavshedspligt m.v., der gælder for bestyrelsen, lederen og andre ansatte ved skolen samt de tilsynsførende, jf. § 5, stk. 10, i lov om friskoler og private grundskoler m.v.

Den foreslåede bestemmelse § 4 a vil generelt indebære, at der stilles et nyt eksplicit krav om inddragelse af elever, før der på skolens foranledning træffes beslutning om udskrivning af en elev.

Det foreslås i et nyt § 4 a stk. 1, at skolen, inden skolen træffer en beslutning om udskrivning af en elev, skal sikre, at eleven inddrages, så elevens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk alt efter elevens alder og modenhed. Dette skal ske ved samtaler med eleven eller på anden måde, der ved inddragelse af eleven belyser elevens perspektiv.

Formålet med forslaget er at imødegå risikoen for, at elever på frie grundskoler udskrives af skolen på skolens foranledning, uden at eleven er blevet inddraget, så elevens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk, før skolen træffer beslutning om udskrivning.

Ved "udskrivning" forstås en skoles ensidige beslutning om, at en elevs indskrivning på skolen bringes til ophør uanset årsagen hertil. Det omfatter udskrivninger, der besluttet af skolen, uanset om udskrivningen er begrundet i elevens, forældrenes eller skolens forhold, og uanset om udskrivningen sker med et varsel eller med øjeblikkelig virkning (bortvisning). Forældrenes beslutning om at udskrive et barn fra en skole vil derimod ikke være omfattet af den foreslåede bestemmelse. Det gælder, også selvom forældrenes beslutning træffes på baggrund af, at skolen har rettet henvendelse til dem om forhold i forbindelse med en elevs skolegang. Det vil være skolen, der skal dokumentere, at forældrene selv har udskrevet deres barn fra skolen. Forældrenes manglende betaling af evt. egenbetaling kan i sig selv ikke betragtes som en henvendelse til skolen om at udskrive en elev.

Det foreslåede stk. 1 vil indebære, at skolen for at sikre inddragelse af elevens perspektiv, inden skolen træffer en beslutning om udskrivning af en elev, vil skulle inddrage eleven, så elevens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk. Dette vil skulle ske ved samtaler med eleven eller på anden måde, der ved inddragelse af eleven belyser elevens perspektiv. Det afgørende er, at elevens perspektiv altid kommer frem, inden skolen træffer en beslutning.

Forslaget vil medføre, at eleven uanset alder vil skulle inddrages i forbindelse med udskrivning på skolens foranledning, men det vil være frivilligt, om eleven vil deltage. Forslaget vil indebære, at det vil være en forpligtelse for skolen og et tilbud for eleven. Bestemmelsen vil skulle sikre, at elevens perspektiv søges fremdraget, før skolen træffer en beslutning om udskrivning, herunder som følge af bortvisning. Dette kan ikke fragås ved aftale mellem skolen og forældrene og/eller eleven.

Forslaget vil indebære, at elevens perspektiv vil kunne belyses på flere måder. Det vil kunne ske ved samtaler med eleven eller på anden måde. Det afgørende vil være, at elevens perspektiv altid kommer frem, inden skolen træffer en beslutning.

Forslaget vil også indebære, at eleven vil skulle inddrages direkte i form af samtaler, men den daglige og løbende dialog med eleven kan også indgå i vurderingen af elevens perspektiv. Endvidere vil forældrenes oplysninger om eleven også kunne være en væsentlig kilde til at få elevens perspektiv belyst. I takt med, at eleven bliver ældre og har mulighed for at formulere sine synspunkter, vil eleven skulle inddrages direkte i form af samtaler.

For de mindre elever i alderen op til 7 år vil det ofte være svært at få elevens perspektiv frem ved en egentlig samtale med eleven. Elevens perspektiv må for disse elevers vedkommende ofte søges tilvejebragt på anden måde, f.eks. på baggrund af den daglige dialog med eleven i forbindelse med undervisning m.v.

Inddragelse af elever i form af egentlige samtaler afhænger som nævnt af den enkelte elevs modenhed, men det vil formentlig for de fleste ca. 7-årige elever være muligt at gennemføre en samtale i lighed med, hvad der vurderes med hensyn til inddragelse af børn i sager om forældremyndighed.

Forslaget vil også indebære, at eleven kan have en bisidder med til en samtale med skolen om udskrivning. En bisidder vil f.eks. kunne være elevens forældre, men bisidderen vil også kunne være en anden person efter elevens ønske. Forslaget vil også betyde, at i situationer, hvor en skole vil bringe en elevs optagelse på skolen til ophør begrundet i uenigheder mellem skolen og forældrene eller f.eks. som følge af forældrenes misligholdelse af en aftale med skolen om egenbetaling, vil det efter omstændighederne skulle indgå i skolens overvejelser om rammerne og forløbet af en sådan samtale, så det sikres, at elevens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk, uanset om eleven har sine forældre med som bisiddere ved samtalen.

Skolens forpligtelse til at inddrage eleven før skolens beslutning om udskrivning af eleven gælder også, selvom den ikke fremgår skolens skriftlige optagelse af eleven, f.eks. som en del af en skriftlig aftale, som skolens indgår med forældrene. Det vil ligeledes ikke f.eks. ved optagelsen af eleven kunne aftales mellem skolen og forældrene og/eller eleven, at der ikke skal ske inddragelse med den virkning, at skolens forpligtelse til at inddrage eleven efter den foreslåede § 4 a ikke gælder, hvis skolen senere påtænker at udskrive eleven.

Forslaget vil samlet set betyde, at hvis skolen træffer beslutning om udskrivning af en elev, uden at eleven er blevet inddraget, så elevens perspektiv og eventuelle synspunkter er kommet til udtryk, vil det være i modstrid med § 4 a, stk. 1, jf. dog det foreslåede § 4 a, stk. 2.

Det foreslås med *stk. 2*, at forpligtelsen til at inddrage en elev ved samtale ikke gælder, hvis det må antages at være til skade for eleven, eller det må anses for unødvendigt efter sagens omstændigheder.

Udskrivning af en elev uden inddragelse af eleven ved en samtale er indgribende for den enkelte elev og dennes forståelse af baggrunden for skolens beslutning. Det er således vigtigt, at elevens skoleforløb får en ordentlig afslutning på en måde, så elevens tarv kommer i første række. Det er på den anden side vigtigt at understrege, at inddragelse af eleven ikke må ske på en måde, der efter en faglig vurdering må vurderes at være til skade for eleven og altså ikke kan siges at være i elevens tarv. Det kunne f. eks. være i tilfælde af alvorlig sygdom hos eleven eller væsentlig påvirkning af eleven som følge af et langstrakt forløb før beslutning om udskrivning. Om det må antages at være til skade for eleven at inddrage eleven ved samtale vil f.eks. kunne dokumenteres ved udtalelser fra psykolog, læge eller i øvrigt være tydeligt på baggrund af skolens hidtidige erfaringer med eleven. Det er under alle omstændigheder vigtigt, at skolen tilstræber, at elevens afsked med skolen sker på en ordentlig og hensynsfuld måde over for eleven.

Forslaget vil betyde, at i situationer, hvor en skole vil bringe en elevs optagelse på skolen til ophør begrundet i uenigheder mellem skolen og forældrene eller f.eks. som følge af forældrenes misligholdelse af en aftale med skolen om egenbetaling, vil skolen skulle inddrage eleven med henblik på, at elevens synspunkter kan indgå i skolens endelige stillingtagen, herunder f.eks. om-

kring tilrettelæggelse af afslutningen af elevens skolegang på skolen. Selvom forældrene har misligholdt en aftale om egenbetaling, vil inddragelse af eleven stadig være relevant for både skolen og eleven med henblik på, at elevens synspunkter kan indgå i skolens endelige stillingtagen, herunder f.eks. tilrettelæggelse af elevens udskrivning af og afsked med skolen. Det vil dog efter sagens omstændigheder kunne være unødvendigt at inddrage eleven, hvis der opnås enighed mellem forældrene og skolen herom, og forældrene i medfør af deres forældremyndighed udskriver eleven af skolen.

Forslaget vil ikke indebære, at forældrenes tilkendegivelse af, at de ikke ønsker, at eleven inddrages af skolen, før skolen træffer beslutning om udskrivning af eleven, i sig selv vil afskære skolen fra at inddrage elevens perspektiv. Skolen vil dog kunne inddrage det i sine overvejelser omkring gennemførelse af en egentlig samtale, hvis det må antages at være til skade for eleven ved at kunne skabe en konflikt mellem elev og forældre. Det vil særligt være relevant, jo yngre eleven er.

Med den foreslåede *stk. 3* vil skolen skulle sikre dokumentation for inddragelse af eleven efter stk. 1 eller for grundlaget for en eventuel undladelse af inddragelse efter stk. 2. Skolen vil således, særligt hvor skolen ikke har inddraget eleven ved en samtale, fordi det antages, at eleven lider skade derved, jf. det foreslåede stk. 2, skulle dokumentere den løbende dialog om og med eleven, som eventuelt har dannet baggrund for skolens beslutning om udskrivning af eleven.

Skolens dokumentation vil f.eks. kunne sikres i form af referater af samtaler med eleven og forældrene. I tilfælde hvor eleven og forældrene ikke har ønsket samtaler, eller gennemførelse af en samtale med eleven har været vurderet til skade for eleven, kan dokumentation f.eks. sikres ved skolens notater og lign. omhandlende skolens løbende dialog med forældrene. Dokumentation kan også sikres ved, at skolen har sendt kopi af referater, notater og lign. til forældrene og eleven med henblik på, at de inden for en kortere frist kan reagere over for skolen, hvis de har bemærkninger.

Forslaget vil indebære, at skolernes inddragelse af eleverne forud for skolens beslutning om udskrivning vil indgå i Børne- og Undervisningsministeriets almindelige tilsyn med skolerne. Det er Børne- og Undervisningsministeriet, der beslutter, om der findes anledning til at iværksætte et tilsyn med forhold på en fri grundskole.

De frie grundskoler er selvejende institutioner, og der kan således ikke klages til Børne- og Undervisningsministeriet over forhold på en fri grundskole, medmindre der er fastsat regler derom. Uenigheder om elevens indskrivning på skolen mellem skolen og forældrene og eleven kan således i dag ikke påklages til ministeriet. Der ændres ikke herved med den foreslåede ordning om inddragelse af eleverne forud for skolens beslutning om udskrivning, hvorfor den ikke indebærer, at konkrete tvister derom kan indbringes for ministeriet med henblik på stillingtagen dertil eller en pligt for ministeriet til som led i tilsyn at gå ind i konkrete enkeltsager derom.

Såfremt Børne- og Undervisningsministeriet bliver bekendt med, at der på en konkret skole forekommer et større antal sager eller særligt alvorlige sager om manglende inddragelse af elever forud for skolens beslutning om udskrivning, f.eks. via ministeriets whistle blower-ordning i henhold til § 41 b i lov om friskoler og private grundskoler m.v., kan dette danne grundlag for, at ministeriet igangsætter et generelt tilsyn med skolens håndtering af inddragelse af elever ved udskrivning.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.1.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Der foreslås en ændring af § 21, stk. 2, 1. pkt., i lov om friskoler og private grundskoler m.v., hvorefter henvisningen i § 21, stk. 2, i lov om friskoler og private grundskoler til lovens § 7 ændres til lovens § 7, stk. 2.

Det følger af § 21, stk. 2, 1. pkt., at børne- og undervisningsministeren for skoler, der ikke følger bestemmelserne i denne lov, de regler eller aftaler, jf. lovens § 7, der er fastsat eller indgået i henhold til loven, eller børne- og undervisningsministerens påbud, jf. lovens § 24 a, kan tilbageholde tilskud, lade tilskud bortfalde helt eller delvis eller kræve tilskud tilbagebetalt helt eller delvis.

Det følger endvidere af § 7, stk. 1, i lov om friskoler og private grundskoler m.v., at for ledere, lærere og børnehaveklasseledere skal løn- og ansættelsesvilkår følge de af skatteministeren aftalte eller fastsatte bestemmelser, herunder vedrørende pensionsforhold.

Det følger af § 7, stk. 2, i lov om friskoler og private grundskoler m.v., at skolen kan indgå overenskomst med en institution, der udbyder erhvervsuddannelse, om, at institutionen tilrettelægger og varetager undervisning af skolens elever svarende til det, der er fastsat i folkeskolelovens § 22, stk. 8-10. Bestemmelsen blev indføjet i lov om friskoler og private grundskoler m.v. med § 8 i lov nr. 547 af 7. maj 2019, jf. Folketingstidende 2018-19, tillæg A, jf. lovforslag nr. L 199 som fremsat, side 1.

Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2018-19, tillæg A, L 199 som fremsat, side 1,.....”Det foreslåede vil indebære, at en fri grundskole vil kunne indgå en overenskomst med en institution, der udbyder erhvervsuddannelse, om, at erhvervsskolen kan tilbyde undervisning af skolens elever i samme omfang og med samme indhold, som institutionen, der udbyder erhvervsuddannelse, vil kunne indgå overenskomst med en kommunalbestyrelse om at tilbyde til folkeskoleelever. Afgrænsningen foreslås at henvise til den foretagne afgrænsning i forslaget til folkeskolelovens § 22, stk. 8-10, som affattet ved lovforslagets § 2, nr. 2, således at der så vidt muligt sikres parallelitet mellem den undervisning, erhvervsskolen kan indgå overenskomst om at tilbyde til elever i grundskolen, uanset om eleven går i folkeskolen eller på en fri skole.

.....

Det foreslåede har herudover sammenhæng med lovforslagets § 4, nr. 3, hvor det foreslås, at en institution, der udbyder erhvervsuddannelse, vil kunne indgå overenskomst med en skole om at tilrettelægge og varetage undervisning af skolens elever svarende til det, der er fastsat i folkeskolelovens § 22, stk. 8-10, jf. lov om friskoler og private grundskoler m.v. og lov om efterskoler og frie fagskoler. Der henvises til lovforslagets § 4, nr. 3, og bemærkningerne hertil.

.....”

Der er ikke i forarbejderne til § 8 i lov nr. 547 af 7. maj 2019 anført overvejelser eller forslag om tilskudsmæssige sanktioner i den forbindelse.

Det foreslås på denne baggrund, at henvisningen i § 21, stk. 2, 1. pkt., i lov om friskoler og private grundskoler m.v. til lovens § 7 ændres til lovens § 7, stk. 1.

Den foreslåede ændring af § 21, stk. 2, 1. pkt., i lov friskoler og private grundskoler er en konsekvens af indføjelser af stk. 2 i lovens § 7, som skete med lov nr. 547 af 7. maj 2019. Der blev med denne lov ikke indføjet den nødvendige konsekvensændring i § 21, stk. 2, i lov om friskoler og private grundskoler m.v.

Forslaget indebærer alene en konsekvensændring af ordensmæssig karakter.

Til § 2

Til nr. 1

Bestemmelsen er ny.

Efter den gældende lovgivning for efterskoler og frie fagskoler er der ikke regler om, at skolen skal inddrage eleven, forinden der på skolens foranledning træffes en beslutning om udskrivning af en elev, så elevens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk.

Det følger af artikel 12, stk. 1, i FN-konvention af 20. november 1989 om Barnets Rettigheder (børnekonventionen), at et barn, der er i stand til at udforme sine egne synspunkter, skal sikres retten til frit at udtrykke disse synspunkter i alle forhold, der vedrører barnet. Barnets synspunkter skal tillægges passende vægt i overensstemmelse med dets alder og modenhed.

Det følger endvidere af § 7, stk. 1, 3. pkt., i lov om Folketingets Ombudsmand, at ombudsmandens virksomhed omfatter børns forhold på private institutioner m.v., som varetager opgaver umiddelbart i forhold til børn. I det omfang institutioner uden for den offentlige forvaltning varetager opgaver i forhold til børn, vil institutionerne i den sammenhæng derfor være omfattet af ombudsmandens kompetence, uanset om de pågældende institutioner ikke er den del af den offentlige forvaltning.

Idet der i gældende lovgivning om efterskoler og frie fagskoler ikke er bindende regler om skolerens inddragelse af eleverne i forbindelse med en skoles beslutning om udskrivning af en elev, har Folketingets Ombudsmand i dag ikke mulighed for at anvende ombudsmandens almindelige reaktionsmuligheder ved behandlingen af klager over skolernes beslutninger om udskrivning af elever fra efterskoler og frie fagskoler.

For uddannelsessteder, der er inden for den offentlig forvaltning, vil inddragelse af eleverne ved væsentlige beslutninger om den enkelte elev typisk ske ved gennemførelse af en partshøring efter forvaltningslovens bestemmelser. Der kan dog være tvivl om, hvorvidt det altid vil indebære, at eleven bliver inddraget, eller om partsbeføjelserne udøves af forældremyndighedens indehaver. Der vil i særlovgivningen som f.eks. folkeskoleloven kunne være bestemmelser, der fastsætter, at der skal ske inddragelse af elever, før der træffes beslutning om iværksættelse af sanktioner. Hvor der er gennemført en partshøring af eleven efter forvaltningslovens bestemmelser eller efter særlovgivningens bestemmelser om inddragelse, vil forpligtelsen til inddragelse være opfyldt. Folketingets Ombudsmand vil kunne behandle klager over offentlige uddannelsessteders manglende inddragelse i overensstemmelse med forvaltningsloven eller efter særlovgivningen.

Det foreslås, at der i lov om efterskoler og frie fagskoler indsættes en ny § 4 a. Formålet med den foreslåede bestemmelse er at sikre, at skolerne inddrager elevens perspektiv, inden skolen træffer beslutning om udskrivning af eleven.

Formålet med forslaget er endvidere at sikre, at Folketingets Ombudsmand får mulighed for at anvende de almindelige reaktionsmuligheder ved behandlingen af klager over skolernes beslutninger om udskrivning af elever fra efterskoler og frie fagskoler.

Baggrunden for det foreslåede er, at efterskoler og frie fagskoler ikke er inden for den offentlige forvaltning og dermed ikke er omfattet af forvaltningsloven bortset fra bestemmelserne i forvaltningslovens kapitel 2 om inhabilitet og kapitel 8 om tavshedspligt m.v., der gælder for bestyrelsen, forstanderen og andre ansatte ved skolen, jf. § 7, stk. 5, i lov om efterskoler og frie fagskoler.

Den foreslåede bestemmelse § 4 a vil generelt indebære, at der stilles et nyt eksplicit krav om inddragelse af elever, før der på skolens foranledning træffes beslutning om udskrivning af en elev.

Det foreslås i et nyt § 4 a stk. 1, at skolen, inden skolen træffer en beslutning om udskrivning af en elev, skal sikre, at eleven inddrages, så elevens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk alt efter elevens alder og modenhed. Dette skal ske ved samtaler med eleven eller på anden måde, der ved inddragelse af eleven belyser elevens perspektiv.

Formålet med forslaget er at imødegå risikoen for, at elever på efterskoler og frie fagskoler udskrives af skolen på skolens foranledning, uden at eleven er blevet inddraget, så elevens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk, før skolen træffer beslutning om udskrivning.

Ved "udskrivning" forstås en skoles ensidige beslutning om, at en elevs indskrivning på skolen bringes til ophør uanset årsagen hertil. Det omfatter udskrivninger, der besluttet af skolen, uanset om udskrivningen er begrundet i elevens, forældrenes eller skolens forhold, og uanset om udskrivningen sker med et varsel eller med øjeblikkelig virkning (bortvisning). Forældrenes beslutning om at udskrive et barn fra en skole vil derimod ikke være omfattet af den foreslåede bestemmelse. Det gælder, også selvom forældrenes beslutning træffes på baggrund af, at skolen har rettet henvendelse til dem om forhold i forbindelse med en elevs skolegang. Det vil være skolen, der skal dokumentere, at forældrene selv har udskrevet deres barn fra skolen. Forældrenes manglende betaling af evt. egenbetaling kan i sig selv ikke betragtes som en henvendelse til skolen om at udskrive en elev.

Det foreslåede stk. 1 vil indebære, at skolen for at sikre inddragelse af elevens perspektiv, inden skolen træffer en beslutning om udskrivning af en elev, vil skulle inddrage eleven, så elevens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk. Dette vil skulle ske ved samtaler med eleven eller på anden måde, der ved inddragelse af eleven belyser elevens perspektiv. Det afgørende er, at elevens perspektiv altid kommer frem, inden skolen træffer en beslutning.

Forslaget vil medføre, at eleven uanset alder vil skulle inddrages i forbindelse med udskrivning på skolens foranledning, men det vil være frivilligt, om eleven vil deltage. Forslaget vil indebære, at det vil være en forpligtelse for skolen og et tilbud for eleven. Bestemmelsen vil skulle sikre, at elevens perspektiv søges fremdraget, før skolen træffer en beslutning om udskrivning, herunder som følge af bortvisning. Dette kan ikke fragås ved aftale mellem skolen og forældrene og/eller eleven.

Forslaget vil indebære, at elevens perspektiv vil kunne belyses på flere måder. Det vil kunne ske ved samtaler med eleven eller på anden måde. Det afgørende vil være, at elevens perspektiv altid kommer frem, inden skolen træffer en beslutning. Forslaget vil indebære, at eleven vil skulle inddrages direkte i form af samtaler, men den daglige og løbende dialog med eleven kan også indgå i vurderingen af elevens perspektiv. Endvidere vil forældrenes oplysninger om eleven også kunne være en væsentlig kilde til at få elevens perspektiv belyst.

Forslaget vil også indebære, at eleven vil kunne have en bisidder med til en samtale med skolen om udskrivning. En bisidder vil f.eks. kunne være elevens forældre, men bisidderen vil også kunne være en anden person efter elevens ønske. Forslaget vil også betyde, at i situationer, hvor en skole vil bringe en elevs optagelse på skolen til ophør begrundet i uenigheder mellem skolen og forældrene eller f.eks. som følge af forældrenes misligholdelse af en aftale med skolen om egenbetaling, vil det efter omstændighederne skulle indgå i skolens overvejelser om rammerne og forløbet af en sådan samtale, så det sikres, at elevens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk, uanset om eleven har sine forældre med som bisiddere ved samtalen.

Skolens forpligtelse til at inddrage eleven før skolens beslutning om udskrivning af eleven gælder også, selvom den ikke fremgår skolens skriftlige optagelse af eleven, f.eks. som en del af en skriftlig aftale, som skolens indgår med forældrene. Det kan ligeledes ikke f.eks. ved optagelsen af eleven aftales mellem skolen og forældrene og/eller eleven, at der ikke skal ske inddragelse med den virkning, at skolens forpligtelse efter den foreslåede § 4 a til at inddrage eleven ikke gælder, hvis skolen senere påtænker at udskrive eleven.

Forslaget vil samlet set betyde, at hvis skolen træffer beslutning om udskrivning af en elev, uden at eleven er blevet inddraget, så elevens perspektiv og eventuelle synspunkter er kommet til udtryk, vil det være i modstrid med § 4 a, stk. 1, jf. dog det foreslåede § 4 a, stk. 2.

Det foreslås med *stk. 2*, at forpligtelsen til at inddrage en elev ved samtale ikke gælder, hvis det må antages at være til skade for eleven, eller det må anses for unødvendigt efter sagens omstændigheder.

Udskrivning af en elev uden inddragelse af eleven ved en samtale er indgribende for den enkelte elev og dennes forståelse af baggrunden for skolens beslutning. Det er således vigtigt, at elevens skoleforløb får en ordentlig afslutning på en måde, så elevens tarv kommer i første række. Det er på den anden side vigtigt at understrege, at inddragelse af eleven ikke må ske på en måde, der efter en faglig vurdering må vurderes at være til skade for eleven og altså ikke kan siges at være i elevens tarv. Det kunne f. eks. være i tilfælde af alvorlig sygdom hos eleven eller væsentlig påvirkning af eleven som følge af et langstrakt forløb før beslutning om udskrivning. Om det må antages at være til skade for eleven at inddrage eleven ved samtale vil f.eks. kunne dokumenteres ved udtalelser fra psykolog, læge eller i øvrigt være tydeligt på baggrund af skolens hidtidige erfaringer med eleven. Det er under alle omstændigheder vigtigt, at skolen tilstræber, at elevens afsked med skolen sker på en ordentlig og hensynsfuld måde over for eleven.

Forslaget vil betyde, at i situationer, hvor en skole vil bringe en elevs optagelse på skolen til ophør begrundet i uenigheder mellem skolen og forældrene eller f.eks. som følge af forældrenes misligholdelse af en aftale med skolen om egenbetaling, vil skolen skulle inddrage eleven med henblik på, at elevens synspunkter kan indgå i skolens endelige stillingtagen, herunder f.eks. omkring tilrettelæggelse af afslutningen af elevens skolegang på skolen. Selvom forældrene har misligholdt en aftale om egenbetaling, vil inddragelse af eleven stadig være relevant for både skolen og eleven med henblik på, at elevens synspunkter kan indgå i skolens endelige stillingtagen, her-

under f.eks. tilrettelæggelse af elevens udskrivning af og afsked med skolen. Det vil dog efter sagens omstændigheder kunne være unødvendigt at inddrage eleven, hvis der opnås enighed mellem forældrene og skolen herom, og forældrene i medfør af deres forældremyndighed udskrives eleven af skolen.

Forslaget vil ikke indebære, at forældrenes tilkendegivelse af, at de ikke ønsker, at eleven inddrages af skolen, før skolen træffer beslutning om udskrivning af eleven, i sig selv vil afskære skolen fra at inddrage elevens perspektiv. Skolen vil dog kunne inddrage det i sine overvejelser omkring gennemførelse af en egentlig samtale, hvis det må antages at være til skade for eleven ved at kunne skabe en konflikt mellem elev og forældre. Det vil særligt være relevant, jo yngre eleven er.

Med den foreslåede *stk. 3* vil skolen skulle sikre dokumentation for inddragelse af eleven efter *stk. 1* eller for grundlaget for en eventuel undladelse af inddragelse efter *stk. 2*. Skolen vil således, særligt hvor skolen ikke har inddraget eleven ved en samtale, fordi det antages, at eleven lider skade derved, jf. det foreslåede *stk. 2*, skulle dokumentere den løbende dialog om eleven, som eventuelt har dannet baggrund for skolens beslutning.

Skolens dokumentation vil f.eks. kunne sikres i form af referater af samtaler med eleven og forældrene. I tilfælde hvor eleven og forældrene ikke har ønsket samtaler, eller gennemførelse af en samtale med eleven har været vurderet til skade for eleven, kan dokumentation f.eks. sikres ved skolens notater og lign. omhandlende skolens løbende dialog med forældrene. Dokumentation kan også sikres ved, at skolen har sendt kopi af referater, notater og lign. til forældrene og eleven med henblik på, at de inden for en kortere frist kan reagere over for skolen, hvis de har bemærkninger.

Forslaget vil indebære, at skolernes inddragelse af eleverne forud for skolens beslutning om udskrivning vil indgå i Børne- og Undervisningsministeriets almindelige tilsyn med skolerne. Det er Børne- og Undervisningsministeriet, der beslutter, om der findes anledning til at iværksætte et tilsyn med forhold på en efterskole eller fri fagskole.

Skolerne er selvejende institutioner, og der kan således ikke klages til Børne- og Undervisningsministeriet over forhold på en efterskole eller en fri fagskole, medmindre der er fastsat regler derom. Uenigheder om elevens indskrivning på skolen mellem skolen og forældrene og eleven kan således i dag ikke påklages til ministeriet. Der ændres ikke herved med den foreslåede ordning om inddragelse af eleverne forud for skolens beslutning om udskrivning, hvorfor den ikke indebærer, at konkrete tvister derom kan indbringes for ministeriet med henblik på stillingtagen dertil eller en pligt for ministeriet til som led i tilsyn at gå ind i konkrete enkeltsager derom.

Såfremt Børne- og Undervisningsministeriet bliver bekendt med, at der på en konkret skole forekommer et større antal sager eller særligt alvorlige sager om manglende inddragelse af elever forud for skolens beslutning om udskrivning, f.eks. via ministeriets whistle blower-ordning i henhold til § 52 c i lov om efterskoler og frie fagskoler, kan dette danne grundlag for, at Børne- og Undervisningsministeriet igangsætter et generelt tilsyn med skolens håndtering af inddragelse af elever ved udskrivning.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.1.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Der foreslås en ændring af § 46, *stk. 1*, i lov om efterskoler og frie fagskoler, hvorefter henvisningen i § 46, *stk. 1*, i lov om efterskoler og frie fagskoler til lovens § 9 ændres til lovens § 9, *stk. 1*.

Det følger af § 46, stk. 1, i lov om efterskoler og frie fagskoler, at børne- og undervisningsministeren for skoler, der ikke følger bestemmelserne i denne lov, de regler eller aftaler, jf. lovens § 9, der er fastsat eller indgået i henhold til loven, eller børne- og undervisningsministerens påbud, jf. lovens § 52, kan tilbageholde tilskud, lade tilskud bortfalde helt eller delvis eller kræve tilskud tilbagebetalt helt eller delvis.

Det følger endvidere af § 9, stk. 1, i lov om efterskoler og frie fagskoler, at forstandere, viceforstandere og lærere skal løn- og ansættelsesvilkår følge de af skatteministerens aftalte eller fastsatte bestemmelser, herunder vedrørende pensionsforhold.

Det følger af § 9, stk. 2, i lov om efterskoler og frie fagskoler, at skolen kan indgå overenskomst med en institution, der udbyder erhvervsuddannelse, om, at institutionen tilrettelægger og varetager undervisning af skolens elever svarende til det, der er fastsat i folkeskolelovens § 22, stk. 8-10. Bestemmelsen blev indføjet i lov om efterskoler og frie fagskoler med § 9 i lov nr. 547 af 7. maj 2019, jf. Folketingstidende 2018-19, tillæg A, lovforslag nr. L 199 som fremsat, side 1.

Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2018-19, tillæg A, L 199 som fremsat, side 1, ...”Det foreslåede vil indebære, at en efterskole eller fri fagskole vil kunne indgå en overenskomst med en institution, der udbyder erhvervsuddannelse, om, at erhvervsskolen kan tilbyde undervisning af skolens elever i samme omfang og med samme indhold, som institutionen, der udbyder erhvervsuddannelse, vil kunne indgå overenskomst med en kommunalbestyrelse om at tilbyde til folkeskoleelever. Afgrænsningen foreslås at henviser til den foretagne afgrænsning i forslaget til folkeskolelovens § 22, stk. 8-10, som affattet ved lovforslagets § 2, nr. 2, således at der så vidt muligt sikres parallelitet mellem den undervisning, erhvervsskolen kan indgå overenskomst om at tilbyde til elever i grundskolen, uanset om eleven går i folkeskolen eller på en fri skole.

.....

Det foreslåede har herudover sammenhæng med lovforslagets § 4, nr. 3, hvor det foreslås, at en institution, der udbyder erhvervsuddannelse, vil kunne indgå overenskomst med en skole om at tilrettelægge og varetage undervisning af skolens elever svarende til det, der er fastsat i folkeskolelovens § 22, stk. 8-10, jf. lov om friskoler og private grundskoler m.v. og lov om efterskoler og frie fagskoler. Der henvises til lovforslagets § 4, nr. 3, og bemærkningerne hertil.

.....”

Der er ikke i forarbejderne til § 9 i lov nr. 547 af 7. maj 2019 anført overvejelser eller forslag om tilskudsmæssige sanktioner i den forbindelse.

Det foreslås på denne baggrund, at henvisningen i § 46, stk. 1, i lov om efterskoler og frie fagskoler til lovens § 9 ændres til lovens § 9, stk. 1.

Den foreslåede ændring af § 46, stk. 1, i lov om efterskoler og frie fagskoler er en konsekvens af indføjelser af stk. 2 i lovens § 9, som skete med lov nr. 547 af 7. maj 2019. Der blev med denne lov ikke indføjet den nødvendige konsekvensændring i § 46, stk. 1, i lov om efterskoler og frie fagskoler.

Forslaget indebærer alene en konsekvensændring af ordensmæssig karakter.

Til nr. 3

Der foreslås en ændring af § 51, 1. pkt., i lov om efterskoler og frie fagskoler, hvorefter henvisningen i § 51, 1. pkt., i lov om efterskoler og frie fagskoler til lovens 11-17 ændres til lovens § 11 og §§ 12-17.

Det følger af § 51, 1. pkt., i lov om efterskoler og frie fagskoler, at børne- og undervisningsministeren kan fravige lovens bestemmelser i lovens §§ 11-17 for at fremme forsøgs- og udviklingsarbejde inden for lovens område. Det følger af § 51, 2. og 3. pkt., at børne- og undervisningsministeren endvidere for skoler, der er godkendt med et samlet særligt undervisningstilbud i medfør af lovens § 1, stk. 4, og § 26 som led i forsøg kan godkende fravigelse af § 5 a. Forsøg som nævnt i 2. pkt. må højst have en varighed på 5 år.

Det følger af § 11 a i lov om efterskoler og frie fagskoler, at skolen ikke må modtage anonyme donationer. Endvidere følger det af bestemmelsen, at skolen inden 30 dage efter modtagelse af en donation på over 20.000 kr. eksklusiv moms skriftligt skal redegøre for, om der er tilstrækkelig sikkerhed for, at skolen ved modtagelse af donationen opfylder frihed og folkestyrekravet i lovens § 1, stk. 5, og uafhængighedskravet i lovens § 6, stk. 1, nr. 2.

Det følger endvidere af § 11 b i lov om efterskoler og frie fagskoler, at skolen ikke må modtage donationer på over 20.000 kr. eksklusiv moms fra offentlige myndigheder eller fysiske eller juridiske personer fra lande uden for EU og EØS, og ikke må indgå aftaler om leje af lokaler, bygninger eller arealer ejet af en offentlig myndighed eller fysiske eller juridiske personer fra lande uden for EU og EØS. Det følger endvidere af bestemmelsen, at børne- og undervisningsministeren efter ansøgning kan godkende, at en skole modtager en donation på over 20.000 kr. eksklusiv moms fra offentlige myndigheder eller fysiske eller juridiske personer fra lande uden for EU og EØS, og at en skole indgår aftale om leje af lokaler, bygninger eller arealer ejet af en offentlig myndighed eller fysiske eller juridiske personer fra lande uden for EU og EØS, hvis der efter ministerens skøn er tilstrækkelig sikkerhed for, at skolen ved modtagelse af en sådan donation og ved indgåelse af en sådan aftale om leje af lokaler, bygninger eller arealer opfylder frihed og folkestyrekravet i lovens § 1, stk. 5, stå mål medkravet i lovens § 2, stk. 4, 2.-4. pkt., og uafhængighedskravet i lovens § 6, stk. 1, nr. 2.

§ 11 a og § 11 b blev indføjet i lov om efterskoler og frie fagskoler med § 2 i lov nr. 563 af 7. maj 2019, jf. Folketingstidende 2018-19, tillæg A, jf. lovforslag nr. L 218 som fremsat, side 1.

Der er ikke i forarbejderne til § 11 a og § 11 b i lov nr. 563 af 7. maj 2019 anført overvejelser eller forslag om forsøg eller dispensation. Derimod er der med § 11 b, stk. 3, i lov om efterskoler og frie fagskoler en særlig godkendelsesordning, så børne- og undervisningsministeren efter ansøgning kan godkende, at en skole modtager en donation på over 20.000 kr. eksklusiv moms fra eller indgår aftale om leje af lokaler, bygninger eller arealer ejet af offentlige myndigheder eller fysiske eller juridiske personer fra lande uden for EU og EØS, hvis der efter ministerens skøn er tilstrækkelig sikkerhed for, at skolen ved modtagelse af en donation og ved indgåelse af en aftale

om leje af lokaler, bygninger eller arealer opfylder lovens frihed og folkestyre-krav, stå mål med-krav og uafhængighedskrav.

Det foreslås på denne baggrund, at henvisningen i § 51, 1. pkt., i lov om efterskoler og frie fagskoler til lovens §§ 11-17 ændres til lovens § 11 og §§ 12-17.

Den foreslåede ændring af § 51, 1. pkt., i lov om efterskoler og frie fagskoler er en konsekvens af indføjelser af § 11 a og § 11 b i lov om efterskoler og frie fagskoler, som skete med lov nr. 563 af 7. maj 2019. Der blev med denne lov ikke indføjet den nødvendige konsekvensændring i § 51, 1. pkt., i lov om efterskoler og frie fagskoler.

Forslaget indebærer alene en konsekvensændring af ordensmæssig karakter.

Til § 3

Til nr. 1

Bestemmelsen er ny.

Efter den gældende lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser er der ikke regler om, at private gymnasier skal inddrage eleven, forinden der på institutionens foranledning træffes en beslutning om udskrivning af en elev, så elevens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk. De private institutioner for gymnasiale uddannelser er ikke en del af den offentlige forvaltning, hvorfor de ikke er omfattet af forvaltningsloven, medmindre det er fastsat i lovgivningen. Det følger af § 4, stk. 5, i lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser, at bestemmelserne i forvaltningslovens kapitel 2 om inhabilitet og kapitel 8 om tavshedspligt m.v. gælder for bestyrelsen, rektor og andre ansatte ved skolen eller kurset.

Det er i bekendtgørelse nr. 1338 af 9. december 2019 om studie- og ordensregler m.v. i de gymnasiale uddannelser fastsat, at når institutionen træffer en afgørelse om iværksættelse af en sanktion i medfør af institutionens studie- og ordensregler gælder, uanset om institutionen ikke er en del af den offentlige forvaltning, bl.a. bestemmelserne i forvaltningsloven, herunder bestemmelserne om habilitet, partshøring, begrundelse og klagevejledning. Det er videre fastsat, at for elever, der er undergivet forældremyndighed, inddrager, informerer og partshører institutionen forældremyndighedens indehaver særskilt ved sagens indledning, behandling og afgørelse. Efter bekendtgørelsen kan en sanktion efter institutionens studie- og ordensregler bl.a. være bortvisning fra institutionen eller en afdeling af institutionen og overflytning til en anden institution eller en afdeling af institutionen med henblik på, at eleven gennemfører sin uddannelse der, eller bortvisning (udskrivning) fra uddannelsen.

Der er således alene ved afgørelse om iværksættelse af en sanktion i medfør af institutionens studie- og ordensregler over for elever på uddannelse omfattet af lov om de gymnasiale uddannelser i dag bestemmelser om inddragelse af eleven ved partshøring. Hvis et privat gymnasium træffer en beslutning om udskrivning af en elev, der ikke er begrundet i overtrædelse af institutionens studie- og ordensregler for gymnasial uddannelse, er der således ikke i dag bestemmelser om inddragelse af eleven.

Det følger af artikel 12, stk. 1, i FN-konvention af 20. november 1989 om Barnets Rettigheder (børnekonventionen), at et barn, der er i stand til at udforme sine egne synspunkter, skal sikres retten til frit at udtrykke disse synspunkter i alle forhold, der vedrører barnet. Barnets synspunkter skal tillægges vægt i overensstemmelse med dets alder og modenhed.

Det følger endvidere af § 7, stk. 1, 3. pkt., i lov om Folketingets Ombudsmand, at ombudsmandens virksomhed omfatter børns forhold på private institutioner m.v., som varetager opgaver umiddelbart i forhold til børn. I det omfang institutioner uden for den offentlige forvaltning varetager opgaver i forhold til børn, vil institutionerne i den sammenhæng derfor være omfattet af ombudsmandens kompetence, uanset om de pågældende institutioner ikke er den del af den offentlige forvaltning.

Idet der i gældende lovgivning om private institutioner for gymnasiale uddannelser bortset fra beslutning om iværksættelse af en sanktion i medfør af institutionens studie- og ordensregler ikke er bindende regler om institutionernes inddragelse af eleverne eller kursisterne i forbindelse med en skoles beslutning om udskrivning af en elev eller en kursist, har Folketingets Ombudsmand i dag ikke altid mulighed for at anvende ombudsmandens almindelige reaktionsmuligheder ved behandlingen af klager over skolernes beslutninger om udskrivning fra private institutioner for gymnasiale uddannelser.

For uddannelsessteder, der er inden for den offentlig forvaltning, vil inddragelse af eleverne ved væsentlige afgørelser om den enkelte elev typisk ske ved gennemførelse af en partshøring efter forvaltningslovens bestemmelser. Der kan dog være tvivl om, hvorvidt det altid vil indebære, at eleven bliver inddraget, eller om partsbeføjelserne udøves af forældremyndighedens indehaver. Der vil i særlovgivningen som f. eks. folkeskoleloven eller i bekendtgørelse om studie- og ordensregler m.v. i de gymnasiale uddannelser kunne være bestemmelser, der fastsætter, at der skal ske inddragelse af elever, før der træffes afgørelse om iværksættelse af sanktioner. Hvor der er gennemført en partshøring af eleven efter forvaltningslovens bestemmelser eller efter særlovgivningens bestemmelser om inddragelse, vil forpligtelsen til inddragelse være opfyldt. Folketingets Ombudsmand vil kunne behandle klager over offentlige uddannelsessteders manglende inddragelse i overensstemmelse med forvaltningsloven eller efter særlovgivningen. I det omfang der er en klagemulighed som f.eks. med hensyn til private institutioner for gymnasiale uddannelsers afgørelse om iværksættelse af en sanktion i medfør af institutionens studie- og ordensregler, vil ombudsmanden dog henvise til, at klagemulighederne skal være brugt, før ombudsmanden evt. vil behandle sagen.

Det foreslås, at der i lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser indsættes en ny § 7 a. Formålet med den foreslåede bestemmelse er at sikre, at private institutioner for gymnasiale uddannelser inddrager elevens perspektiv, inden skolen træffer beslutning om udskrivning af eleven.

Formålet med forslaget er endvidere at sikre, at Folketingets Ombudsmand generelt får mulighed for at anvende de almindelige reaktionsmuligheder ved behandlingen af klager over private institutioner for gymnasiale uddannelsers beslutninger om udskrivning af elever fra institutionen.

Baggrunden for det foreslåede er, at private institutioner for gymnasiale uddannelser ikke er inden for den offentlige forvaltning og dermed ikke er omfattet af forvaltningslovens bestemmelser om partshøring bortset fra når der træffes beslutning om iværksættelse af en sanktion i medfør af institutionens studie- og ordensregler over for elever på uddannelse omfattet af lov om de gymnasiale uddannelser.

Den foreslåede bestemmelse § 7 a vil generelt indebære, at der stilles et nyt eksplicit krav om inddragelse af elever, før der på beslutning om iværksættelse af en sanktion i medfør af institutionens studie- og ordensregler foranledning træffes beslutning om udskrivning af en elev eller kursist.

Det foreslås i et nyt § 7 a stk. 1, at institutionen, inden institutionen træffer en beslutning om udskrivning af en elev eller kursisten, skal sikre, at eleven eller kursisten inddrages, så elevens eller kursistens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk alt efter elevens eller kursistens alder og modenhed. Dette skal ske ved samtaler med eleven eller kursisten eller på anden måde, der ved inddragelse af eleven belyser elevens eller kursistens perspektiv.

Formålet med forslaget er at imødegå risikoen for, at elever eller kursister på private institutioner for gymnasiale uddannelser udskrives af institutionen på institutionens foranledning, uden at eleven eller kursisten er blevet inddraget, så elevens eller kursistens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk, før institutionen træffer beslutning om udskrivning.

Ved ”udskrivning” forstås en institutions ensidige beslutning om, at en elevs eller kursists indskrivning på institutionen bringes til ophør uanset årsagen hertil. Det omfatter udskrivninger, der beslutes af institutionen, uanset om udskrivningen er begrundet i elevens, kursistens, forældrenes eller institutionens forhold, og uanset om udskrivningen sker med et varsel eller med øjeblikkelig virkning (bortvisning). Forældrenes beslutning om at udskrive et elev eller kursist under 18 år fra en institution vil derimod ikke være omfattet af den foreslåede bestemmelse. Det gælder, også selvom forældrenes beslutning træffes på baggrund af, at institutionen har rettet henvendelse til dem om forhold i forbindelse med en elevs eller kursists skolegang. Det vil være institutionen, der skal dokumentere, at forældrene selv har udskrevet deres barn fra institutionen. Forældrenes manglende betaling af evt. egenbetaling kan i sig selv ikke betragtes som en henvendelse til institutionen om at udskrive en elev eller kursist.

Det foreslåede stk. 1 vil indebære, at institutionen for at sikre inddragelse af elevens eller kursistens perspektiv, inden institutionen træffer en beslutning om udskrivning af en elev eller kursist, vil skulle inddrage eleven, så elevens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk. Dette vil skulle ske ved samtaler med eleven eller kursisten eller på anden måde, der ved inddragelse af eleven eller kursisten belyser elevens eller kursistens perspektiv. Det afgørende er, at elevens eller kursistens perspektiv altid kommer frem, inden institutionen træffer en beslutning.

Forslaget vil medføre, at eleven eller kursisten uanset alder vil skulle inddrages i forbindelse med udskrivning på institutionens foranledning, men det vil være frivilligt, om eleven eller kursisten vil deltage. Forslaget vil indebære, at det vil være en forpligtelse for institutionen og et tilbud for eleven. Bestemmelsen vil skulle sikre, at elevens perspektiv søges fremdraget, før institutionen træffer en beslutning om udskrivning, herunder som følge af bortvisning

Forslaget vil indebære, at elevens eller kursistens perspektiv vil kunne belyses på flere måder. Det vil kunne ske ved samtaler med eleven eller kursisten eller på anden måde. Det afgørende vil være, at elevens eller kursistens perspektiv altid kommer frem, inden institutionen træffer en beslutning. Forslaget vil indebære, at eleven eller kursisten vil skulle inddrages direkte i form af samtaler, men den daglige og løbende dialog med eleven eller kursisten kan også indgå i vurderingen af elevens eller kursistens perspektiv. Endvidere kan forældrenes oplysninger om eleven eller kursisten også kunne være en væsentlig kilde til at få elevens eller kursistens perspektiv belyst.

Forslaget vil også indebære, at eleven eller kursisten vil kunne have en bisidder med til en samtale med institutionen om udskrivning. En bisidder vil f.eks. kunne være elevens eller kursistens forældre, men bisidderen vil også kunne være en anden person efter elevens eller kursistens ønske.

Forslaget vil også betyde, at i situationer, hvor en institution vil bringe en elevs eller kursists optagelse på institutionen til ophør begrundet i uenigheder mellem institutionen og forældrene eller f.eks. som følge af forældrenes misligholdelse af en aftale med institutionen om egenbetaling, vil det efter omstændighederne skulle indgå i institutionens overvejelser om rammerne og forløbet af en sådan samtale, så det sikres, at elevens eller kursistens perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk, uanset om eleven eller kursisten har sine forældre med som bisiddere ved samtalen.

Institutionens forpligtelse til at inddrage eleven eller kursisten før institutionens beslutning om udskrivning af eleven eller kursisten gælder, også selvom den ikke fremgår institutionens skriftlige optagelse af eleven eller kursisten, f.eks. som en del af en skriftlig aftale, som skolens indgår med forældrene og/eller eleven eller kursisten. Der kan ligeledes ikke f.eks. ved optagelsen af eleven eller kursisten aftales mellem institutionen og forældrene og/eller eleven eller kursisten, at der ikke skal ske inddragelse med den virkning, at institutionens forpligtelser efter den foreslåede § 7a ikke gælder, hvis institutionen senere påtænker at udskrive eleven eller kursisten.

Forslaget vil samlet set betyde, at hvis institutionen træffer beslutning om udskrivning af en elev eller kursist, uden at eleven eller kursisten er blevet inddraget, så elevens eller kursistens perspektiv og eventuelle synspunkter er kommet til udtryk, vil det være i modstrid med § 7 a, stk. 1, jf. dog det foreslåede § 7 a, stk. 2.

Det foreslås med *stk. 2*, at forpligtelsen til at inddrage en elev eller kursist ved samtale ikke gælder, hvis det må antages at være til skade for eleven eller kursisten, eller det må anses for unødvendigt efter sagens omstændigheder.

Udskrivning af en elev eller kursist uden inddragelse af eleven eller kursisten ved en samtale er indgribende for den enkelte elev eller kursist og dennes forståelse af baggrunden for skolens beslutning. Det er således vigtigt, at elevens eller kursistens skoleforløb får en ordentlig afslutning på en måde, så elevens eller kursistens tarv kommer i første række. Det er på den anden side vigtigt at understrege, at inddragelse af eleven eller kursisten ikke må ske på en måde, der efter en faglig vurdering må vurderes at være til skade for eleven eller kursisten og altså ikke kan siges at være i elevens eller kursistens tarv. Det kunne f. eks. være i tilfælde af alvorlig sygdom hos eleven eller væsentlig påvirkning af eleven eller kursisten som følge af et langstrakt forløb før beslutning om udskrivning. Om det må antages at være til skade for eleven eller kursisten at inddrage eleven eller kursisten ved samtale vil f.eks. kunne dokumenteres ved udtalelser fra psykolog, læge eller i øvrigt være tydeligt på baggrund af skolens hidtidige erfaringer med eleven eller kursisten. Det er under alle omstændigheder vigtigt, at skolen tilstræber, at elevens eller kursistens afsked med skolen sker på en ordentlig og hensynsfuld måde over for eleven eller kursisten.

Forslaget vil betyde, at i situationer, hvor en institution vil bringe en elevs eller kursists optagelse på institutionen til ophør begrundet i uenigheder mellem institutionen og forældrene eller f.eks. som følge af forældrenes misligholdelse af en aftale med institutionen om egenbetaling, vil institutionen skulle inddrage eleven eller kursisten med henblik på, at elevens eller kursistens synspunkter kan indgå i institutionens endelige stillingtagen, herunder f.eks. omkring tilrettelæggelse af afslutningen af elevens eller kursistens skolegang på institutionen. Selvom forældrene har misligholdt en aftale om egenbetaling, vil inddragelse af eleven eller kursisten stadig være relevant for både institutionen og eleven eller kursisten med henblik på, at elevens eller kursistens synspunkter kan indgå i institutionens endelige stillingtagen, herunder f.eks. tilrettelæggelse af elevens eller kursistens udskrivning af og afsked med institutionen. Det vil dog efter sagens omstændigheder kunne være unødvendigt at inddrage eleven eller kursisten, hvis der opnås enighed mellem foræl-

dre og institutionen herom, og forældrene i medfør af deres forældremyndighed udskriver eleven af institutionen. Det kan ligeledes være unødvendigt at inddrage eleven eller kursisten før en udskrivning, hvis institutionen ikke kan komme i kontakt med eleven eller kursisten trods rimelige forsøg derpå.

Forslaget vil ikke indebære, at forældrenes tilkendegivelse af, at de ikke ønsker, at eleven eller kursisten inddrages af institutionen, før institutionen træffer beslutning om udskrivning af eleven eller kursisten, i sig selv vil afskære institutionen fra at inddrage elevens eller kursistens perspektiv. Institutionen vil dog kunne inddrage det i sine overvejelser omkring gennemførelse af en egentlig samtale, hvis det må antages at være til skade for eleven eller kursisten ved at kunne skabe en konflikt mellem elev eller kursisten og forældre. Det vil særligt være relevant, jo yngre eleven er.

Forslaget vil indebære, at skolernes eller institutionens inddragelse af eleverne forud institutionens beslutning om udskrivning vil indgå i Børne- og Undervisningsministeriets almindelige tilsyn med institutionerne. Det er Børne- og Undervisningsministeriet, der beslutter, om der findes anledning til at iværksætte et tilsyn med forhold på en privat institution for gymnasiale uddannelser.

Institutionerne er selvejende institutioner, og der kan således ikke klages til Børne- og Undervisningsministeriet over forhold på en privat institution for gymnasiale uddannelser, medmindre der er fastsat regler derom. Uenigheder om elevens indskrivning på institutionen mellem institutionen og forældrene og eleven kan således i dag ikke påklages til ministeriet. Der ændres ikke herved med den foreslåede ordning om inddragelse af eleverne forud for institutionens beslutning om udskrivning, hvorfor den ikke indebærer, at konkrete tvister derom kan indbringes for ministeriet med henblik på stillingtagen dertil eller en pligt for ministeriet til som led i tilsyn at gå ind i konkrete enkeltsager derom.

Såfremt Børne og Undervisningsministeriet bliver bekendt med, at der på en konkret institution forekommer et større antal sager eller særligt alvorlige sager om manglende inddragelse af elever forud for institutionens beslutning om udskrivning, f.eks. via ministeriets whistle blower-ordning i henhold til § 26 a i lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser, kan dette danne grundlag for, at ministeriet igangsætter et generelt tilsyn med institutionens håndtering af inddragelse af elever ved udskrivning.

Med den foreslåede *stk. 3* vil institutionen skulle sikre dokumentation for inddragelse af eleven eller kursisten efter *stk. 1* eller for grundlaget for en eventuel unkladelse af inddragelse efter *stk. 2*. Institutionen vil således, særligt hvor institutionen ikke har inddraget eleven eller kursisten ved en samtale, fordi det antages, at eleven eller kursisten lider skade derved, jf. det foreslåede *stk. 2*, skulle dokumentere den løbende dialog om eleven eller kursisten, som eventuelt har dannet baggrund for institutionens beslutning om udskrivning af eleven eller kursisten.

Institutionens dokumentation vil f.eks. kunne sikres i form af referater af samtaler med eleven eller kursisten og forældrene. I tilfælde hvor eleven eller kursisten og forældrene ikke har ønsket samtaler, eller gennemførelse af en samtale med eleven eller kursisten har været vurderet til skade for eleven eller kursisten, kan dokumentation f.eks. sikres ved institutionens notater og lign. omhandlende institutionens løbende dialog med forældrene. Dokumentation kan også sikres ved, at institutionen har sendt kopi af referater, notater og lign. til forældrene og eleven med henblik på, at de inden for en kortere frist kan reagere over for institutionen, hvis de har bemærkninger.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.1.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 4

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. august 2020.

Lov om friskoler og private grundskoler m.v., lov om efterskoler og frie fagskoler og lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser gælder ikke for Færøerne og Grønland, jf. § 45 i lov om friskoler og private grundskoler m. v, § 56 i lov om efterskoler og frie fagskoler og § 35 i lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser. Disse love kan heller ikke sættes i kraft for Færøerne og Grønland ved kgl. anordning. De ændringer, som foreslås med dette lovforslag, vil derfor heller ikke skulle gælde for Færøerne og Grønland eller i øvrigt kunne sættes i kraft for disse landsdele ved kgl. anordning.